

народу проявляється у єдності його мовного та комунікативних аспектів, є інтегральною складовою в когнітивній свідомості нації. Комунікативна свідомість утворюється насамперед сукупністю ментальних комунікативних категорій, що містять знання про структуру самої комунікації, набір прийнятих у суспільстві норм та правил комунікації, і навіть комунікативні установки свідомості. Комунікативна свідомість – це частина національної картини світу того чи іншого народу.

Список використаних джерел:

1. Огієнко І. Мова як засіб формування національної свідомості. (2017). <https://ukropchiki.com/blog/2247/mova-iak-zasib-formuvannia-natsionalnoi-svidomostimova--tse-nasha-natsionalna-oznakav-movi--nasha-kultura-stupin-nashoi-svidomostiivan-ohiienko->
2. Селігей П. (2009). Структура й типологія мовної свідомості. *Мовознавство*, 5, 12-29.
3. Селігей п. (2012) Мовна свідомість – шанобливе ставлення до мови. *Дивослово*, 7, 40-44.
4. Сідельніков В., Сушинська І. (2004) Деякі особливості сучасного комунікативного простору. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/74046/36Sidelnikov.pdf?sequence=1>
5. Хоменська І. Чому мова є носієм нематеріальної культурної спадщини? <https://authenticukraine.com.ua/blog/comu-mova-e-nosiem-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini> (2021)

Євген Пелєвін,
кандидат історичних наук, ст. викладач
Національний університет «Одеська політехніка»

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ТА ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Площиною, де перетинаються глобальні проблеми людства та механізми їх вирішення, є політика. Глобальні проблеми - це ті проблеми, від рішення яких залежить доля цивілізації. Серед глобальних проблем сучасності

виділяють три основних групи: проблеми суспільно-політичного характеру, проблеми соціетального рівня, екологічні проблеми.

До проблем суспільно-політичного характеру належать запобігання світової термоядерної війни, створення без'ядерного ненасильницького світу, подолання зростаючого розриву в рівні економічного і культурного розвитку між передовими індустріальними країнами Заходу і країнами, що розвиваються Азії, Африки і Латинської Америки тощо.

Говорячи про проблеми, пов'язані із взаєминами між людством і суспільством, перед усім, мова йде про ліквідацію злиднів, голоду і неписьменності, про боротьбу з хворобами, про нормування зростання населення, передбачення і запобігання негативних наслідків науково-технічної революції та раціональне використання її досягнень на благо суспільства і особистості тощо.

Екологічні проблеми виникають у сфері відносин між суспільством і природою. до них належать охорона і відновлення навколишнього середовища, атмосфери, ґрунту, води; забезпечення людства необхідними природними ресурсами, включаючи продовольство, сировину і джерела енергії.

Глобальні проблеми породжені не тільки тим, що колосально зросли технічні засоби впливу суспільства на природу і величезними масштабами його господарської діяльності, але і стихійністю і нерівномірністю суспільного розвитку, нерівними економічними відносинами між розвиненими країнами і країнами, що розвиваються. Внаслідок стрімкої інтернаціоналізації господарської діяльності глобальні проблеми набули планетарного характеру і на наших очах стали об'єднувати людей всієї планети перед обличчям загальної небезпеки і в ім'я спільних цінностей, головною з яких є саме життя.

Римський клуб вважав найважливішими факторами занепаду і кризи сучасної західної цивілізації демографічну революцію, відсутність реальних програм вирішення планетарних проблем, деградацію біосфери, недолік енергоресурсів, негативні тенденції науково-технічного розвитку, конфронтацію «Захід-Схід», «Північ-Південь» та ін.

Вчені Римського клубу визначили пріоритетні цілі людства: глобальні цілі безпеки, глобальні цілі продовольства, –глобальні цілі використання енергії та природних ресурсів, глобальні цілі сталого розвитку.

Глобальні цілі безпеки передбачають покінчити з гонкою озброєння, зменшити або виключити військові конфлікти, а потім і покінчити з війнами. Глобальні цілі продовольства полягають у скороченні зон голоду і його подолання, поповненні світових запасів продовольства, створенні світової системи продовольства. Глобальні цілі використання енергії та природних ресурсів направлені на використання енергії на благо всього людства, на контроль над технологією виробництва енергії і збереженням навколишнього середовища, на раціональне якісне використання природних ресурсів. Глобальні цілі сталого розвитку зорієнтовані на стримування економічного зростання, розвиток освіти, підвищення «якості» життя, задоволення на цій основі матеріальних і духовних потреб людини.

На нашу думку, сучасна глобальна криза пов'язана з нерівномірністю розвитку країн і культур. Люди, які живуть в різних країнах, з різним політичним ладом, по досягнутому рівню розвитку мешкають в історично різних культурних епохах. Серед глобальних проблем, найбільш тісно пов'язаних з долями культури, ключове місце займає проблема зростаючого відчуження сучасної людини від собі подібних і від навколишнього його середовища. Причину кризи сучасної цивілізації ми бачимо у кризі особистості, яка втратила себе в сучасній соціальній дійсності.

Розуміння глобальності, прагнення до справедливості, відраза до насильства - саме вони покликані подолати внутрішню кризу людини, а потім і кризу людства. Вихід із соціокультурного кризи бачиться у внутрішній трансформації самої людини, а не поза нею. Вищою метою людства має стати людський розвиток. Справжнє розвиток має проектуватися на саму людину, на її внутрішні якості. Людина стоїть перед дилемою: або вона повинна змінитися як окрема особистість і як частинка людського співтовариства, або їй призначено зникнути з лиця Землі.

У свою чергу, культурні зміни, пов'язані з зародженням нових цінностей і мотивацій (соціальних, етичних, духовних), повинні стати невід'ємною основою світогляду самих широких мас населення.

У цьому контексті зростає роль культурної політики, оскільки збереження культурного середовища - задача не менш істотна, ніж збереження навколишньої природи.

Анатолій Сушко,
кандидат історичних наук, доцент
Національний університет «Одеська юридична академія»

Ольга Каретна
кандидат політичних наук, доцент
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД В ДОСЛІДЖЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Соціокультурний підхід дозволяє нам більш адекватно осмислити сучасні суспільно – політичні реалії, по-перше, це відмежуватись від однобокого бачення політичної системи та її інститутів, а по-друге – компоненти політичної культури розглядаються як характеристика повноти реалізації всіх сутнісних можливостей суб'єкта в сфері політичних відносин. Тому, все більше уваги звертають на аналізі інтерпретації поняття «соціокультурний» в рамках домінуючої тенденції новітньої гуманістики розглядати людську діяльність у культурному вимірі. Різні проблеми соціокультурної ідентичності, соціокультурного світу України розкрито в працях Л. Малес., А. Сокурянського., М. Юрія та інших .

Соціокультурний підхід передбачає інтегрований розгляд суспільства культури та індивіда і дає змогу розрізняти традиційні і ціннісно – раціональні дії.